

Filosofia de la Cultura

2015/2016

Codi: 100028

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502758 Humanitats	OT	3	0
2502758 Humanitats	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Joan Carles Cirera Izquierdo

Correu electrònic: JoanCarles.Cirera@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per matricular-se de l'assignatura . Atès que som un grau d'humanitats, l'abordatge de l'assignatura es farà des d'una òptica tant filosòfica com històrica; i en la mesura que el temps ens ho permeti, interdisciplinària.

Objectius

El terme cultura és, sovint, un calaix de sastre on s'inclouen manifestacions pròpies i d'altres més indefinides que, pel seu caràcter, cal tipificar en altres camps del coneixement. Sense voler ser exhaustius intentarem re-definir històrica i filosòficament l'espai on es legitima la seva presència, així com, el procés mitjançant el qual l'individu transforma la condició merament biològica en matèria específicament cultural .

A partir d'aquí, examinarem les reflexions d'alguns pensadors que han analitzat què és , a què anomenem i sota quines condicions es fa palesa aquesta manifestació. També abordarem la relació que hi mantenim, a fi de permetre'ns situar el problema en les seves coordenades actuals.

El primer bloc del curs es desenvoluparà sota la forma de classes a càrrec del professor.

El programa del segon bloc es compondrà a partir de les propostes articulades més avall i recollides , en forma de treball escrit i exposició oral, pel conjunt de l'alumnat.

Competències

Humanitats

- Analitzar críticament la cultura de l'actualitat i les circumstàncies històriques en què s'inscriu.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar adequadament els recursos i les metodologies que s'empren en l'estudi de la cultura contemporània.

Resultats d'aprenentatge

1. Assenyalar i discutir les principals característiques del pensament definitori d'una època i emmarcar-lo en el seu context.
2. Assenyalar i resumir el contingut comú de diverses manifestacions de diferents àmbits de la cultura.
3. Elaborar un resum a partir d'un text donat.
4. Escriure en un text acadèmic utilitzant el vocabulari propi de la disciplina
5. Identificar els mètodes propis de la història de la filosofia i utilitzar-los en l'anàlisi de fets concrets.
6. Indicar els principals temes de la història de la disciplina.
7. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions dels altres participants.
8. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Primer bloc

1. A què anomenem cultura? Freud, Adorno i Bataille

2. Origen i fi de la cultura. *Prometeu, Faust i Don Giovanni*

3. Introducció general històrica.

3.1 Paideia grega i la cultura "animi" romana.

3.2 El Renaixement i les seves crisis. Petrarca. Erasme y Montaigne.

3.3 ¿Una Il·lustració radical? Kant, Rousseau, Sade.

3.4 Construcció i crítica de la gran cultura europea del segle XIX-XX.

3.4.1 Hegel , Marx y Nietzsche

3.4.2 Poder i discurs : M. Foucault

4. Cap al món contemporani

Segon bloc : lectura de textos

- 1. Walter Benjamin : el sorgiment de la cultura de masses**
- 2. Els intel·lectuals i la cultura com a arma de lluita antifeixista.**
- 3. Claude Levi-Strauss : la diferencia de cultures.**
- 4. Hannah Arendt : el fons polític de la cultura.**

Metodologia

- 5. T.S. Eliot : el futur post cultural I**
- 6. George Steiner : el futur post cultural II**
- 7. J. Kerouac : la posició contracultural I**
- 8. C. Bukowski: la posició contracultural III**
- 9. G. Debord : el situacionisme.**
- 10. P. Sloterdijk : condició actual de la cultura.**

C- Autònomes

- 1. *Les classes impartides pel professor pretenen la màxima participació del conjunt de la classe.***

2. **Les exposicions (depenen del nombre d'alumnes seran en grup o individuals) s'enfocaran de forma i manera que facin possible el màxim d'interacció crítica i constructiva amb el conjunt de l'assignatura.**

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	42	1,68	5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Elaboració treball de curs	18	0,72	1, 4, 8
Tutories al despatx (grup)	4	0,16	
Tutories al despatx (personal)	4	0,16	
Tipus: Autònomes			
Estudi i preparació exàmens	24	0,96	
Lectura bibliografia i apunts campus virtual	50	2	1, 2, 6, 8

Avaluació

El primer bloc es valorarà de la següent forma:

A. Farem dues proves escrites a classe que valdran 4 dels 10 punts

1. Una primera cap a finals d'octubre

2. I la segona a principi de gener

El segon bloc serà avaluat a partir dels següents criteris:

A. 3 punts el treball: 1.5 (escriptura)+ 1.5 (exposició oral). Entrega la tercera setmana de gener. Defensa oral a finals de curs

B. 2 punts: qüestions proposades i comentaris de text (al llarg del curs)

C. 1punt: discussió a classe.

Caldrà aprovar els dos blocs per fer-ho a l'assignatura. En cas contrari, serà necessari presentar-se a la revaluació. La revaluació serà una prova general de tota la matèria exposada a classe.

El treball només s'acceptarà si s'ha fet, prèviament, el procés de tutories proposat pel docent.

Es considerarà "no avaluable" a tot alumne/a que no hagi presentat evidències d'avaluació (lliuraments o proves per escrit) en un mínim d'un 50% de l'assignatura.

La còpia o manipulació de documents no autoritzats durant la realització d'una prova escrita suposarà un 0 com nota final d'aquest exercici.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Abstracs i comentaris de text	15%	1	0,04	1, 3, 8
Discussió en grups	5%	1	0,04	1, 4, 8
Exàmens (2 proves escrites)	40%	4	0,16	1, 2, 5, 8
Presentació oral i escrita del treball de curs	40%	2	0,08	4, 7, 8

Bibliografia

Bibliografia general del curs:

- Adorno, T.W (2007) : *Dialéctica de la Ilustración*. Ediciones Akal, Madrid**
- Adorno, T.W (2008) : *Crítica de la cultura y sociedad I*. Ediciones Akal. Madrid**
- Adorno, T.W (2008) : *Crítica de la cultura y sociedad II*. Ediciones Akal. Madrid**
- Anonim (2003): *Historia del doctor Johann Fausto* (s. XVI). Siruela. Madrid.**
- Arendt, H. (2005) : *La condición humana*. Barcelona. Paidós Iberica.**
- Arendt , H i Finkelkraut,A.(1989): *La crisi de la cultura*. Barcelona. Pòrtic.**
- Bauman,Z (2002): *La cultura como praxis*. Barcelona. Paidós.**
- Bauman,Z. (2002): *Modernidad líquida*. FCE. Buenos Aires.**

- Burckhardt,J (2004): *La cultura del Renacimiento en Italia*. Akal. Barcelona
- Burckhardt,J(1999): *Reflexiones sobre la historia universal* .FCE. México.
- Burckhardt,J (2005): *Historia de la cultura griega*. 3 vols.Gredos. Madrid.
- Burke,P.(2006): *¿Qué es la historia cultural?*.Paidos Iberica. Barcelona.
- Campbell, J. (2001): *Loca sabiduría: así fue la generación beat*. Barcelona. Alba.
- Cassirer, E. (1977): *Antropología filosófica*. MéxicoFCE.
- Cassirer,E. (1993): *Filosofía de la Ilustración*. FCE. México. @
- Eagleton, T (2001): *La idea de cultura*. Barcelona. Paidós.
- Èsquil (2000): *Prometeu encadenat*. La Magrana. Barcelona. @
- Freud, S (2008): *El malestar de la civilització*. Barcelona. Accent Editorial.
- Gadamer,H-G (1990): *La herencia de Europa*. Península. Barcelona.
- Gadamer,H-G (2001): *El inicio de la sabiduría*. Paidós. Barcelona.
- Geertz, C. (2005): *La interpretación de las culturas*. Gedisa. Barcelona.
- Goethe, J.W.(2009): *Faust*. Barcelona. Riurau.
- Hesiodo (2000): *Els treballs i els dies*. La Magrana. Barcelona. (PDF) @
- Jaeger, W.(2001): *Paidea. Los ideales de la cultura griega*. FCE. México.@
- Kant, I. (1999): *En defensa de la Ilustración*. Alba. Barcelona.
- Kraye, J (2003): *Introducción al humanismo renacentista*. Barcelona. Akal.
- Lepénies,W.(2008):*Melancolía y utopía*. Arcadia. Barcelona.
- Marlowe, Ch. (2000): *La trágica historia del Doctor Fausto*. Cátedra. Madrid.
- May,S (1970): *Los Hippies: una contra-cultura*. Barcelona. Anagrama.

- Nietzsche, F.W.(2010): *La genealogia de la moral*. Biblioteca virtual universal. @
- Nietzsche, F.W.(2000): *Sobre el porvenir de nuestras escuelas (1872)*. Barcelona. Tusquets.
- Philonenko,A(1984): *Jean-Jacques Rousseau et la pensée du malheur*. Vrin. Paris.
- Rousseau, J.-J (1983): *Discursos."Discurs sobre l'origen i els fonaments de la desigualtat entre els homes" (1755)*. Barcelona. Eds. 62.
- Safranski,R. (2000): *El mal*. Tusquets. Barcelona.
- Sloterdijk, P (2006): *Crítica de la razon cínica*. Madrid. Siruela.
- Sobrevilla, D. ed. (2006): *Filosofia de la cultura*. Trotta. Madrid.
- Vattimo, G (1987): *El fin de la modernidad*. Barcelona. Gedisa.
- Vernant, J-P (2000): *L'univers, els déu i els homes*. Barcelona. Empúries.

Bibliografia del segon Bloc:

Tema 1: -Benjamin, W.(2011) *L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica*. Barcelona. Ed. 62.

Tema 2: - Aznar Soler, M(1987): *I Congreso Internacional de Escritores para la Defensa de la Cultura: París 1935*, Valencia. Generalitat Valenciana.

- Aznar Soler, M (1987): *II Congreso Internacional de Escritores para la Defensa de la Cultura: Valencia-Madrid-Barcelona-París 1937*. Valencia, Generalitat Valenciana.

-*II Congreso Internacional de Escritores Antifascistas (1978-1979)* Barcelona. Laia.

-<http://hipatia.uab.cat/exposicions/exili/1937/p>

Tema 3: - Lévi-Strauss, C. (1985): *El pensament salvatge (1962)*. Barcelona. Eds 62.

-Lévi-Strauss, C. (1989): *Raza y cultura*. Madrid. Cátedra.

Tema 4: -Arendt, H. (2003): *Entre pasado y futuro. "La crisis de la cultura: su significado político y social"* Barcelona. Península.

Tema 5: -Eliot, T.S.(1984): *Notas para la definición de la cultura (1948)*. Buenos Aires. Emecé editores. @.

Tema 6: -Steiner, G. (1991): *En el castillo de Barba Azul*. Barcelona. Gedisa.

Tema 7: -Kerouac, J.(1997): *Los vagabundos del Dharma*. Barcelona. Anagrama. @

-Kerouac,J (1980): *Els pòtols místics*. Barcelona. Proa.

Tema 8: -Bukowski, C (2009): *Fragmentos de un cuaderno manchado de vino*. Barcelona. Anagrama.

-Bukowski, C (2002): *Escritos de un viejo indecente*. Barcelona. Anagrama.

- Bukowski, C (2004): *Peleando a la contra*. Barcelona. Anagrama.

Tema 9: -Debord,G (2002) :*La sociedad del espectáculo*. Valencia. Pre-textos.

Tema 10:Sloterdijk,P (1999): *Normas para el parque humano*. Madrid. Siruela.

www.observacionesfilosoficas.net. @